

maal om Tid. Venstre er jo heller ikke helt ukendt med at stemme for Ekspropriationsforslag, kun kunde man næsten sige, ikke, hvor det drejer sig om Oprettelse af Husmandsbrug; dèr kan man ikke tænke sig at gaa med til det. For øvrigt er det ikke saa længe siden, jeg var til et Møde sammen med det ærede 10de Medlem for 5te Kreds (Gregersen), som var Ordfører for Venstre i Dag, hvor han med største Iver forklarede Forsamlingen, hvor nødvendigt det var at have en Ekspropriationslov for Byerne, for at man kunde erhverve Jord til en rimelig Pris til Boliger for Arbejderne. Men nu ser det jo ud til, at den højtærede Minister har overvundet det ærede Medlem, for øvrigt hele sit Parti, som i Fjor godt vilde stemme for en saadan Ekspropriationsbestemmelse, medens man i Aar slet ikke kan tænke sig det. Jeg har tilladt mig før at sige, at jeg syntes, det var noget bagvendt, at man netop vilde ekspropriere til dem, som flyttede fra Landet ind til Byerne, i Stedet for at søge at lede Strømmen den anden Vej. Derfor har jeg ikke kunnet forstaa det Standpunkt, Venstre hidtil har taget. Jeg kunde bedre forstaa, at man er konsekvent og siger: Nej, nu vil vi hverken ekspropriere i By eller paa Land; men det er efter min Mening et Tilbageskridt.

§ 3 finder jeg ingen Anledning til at omtale. Den drejer sig kun om, at de forskellige Dokumenter kan udstedes paa ustemplet Papir og tinglases uden Gebyr eller andre Afgifter til det offentlige. Om § 4 maa jeg sige, at det glæder mig, man foreslaar denne Ændring; for det er rigtigt, som der er udtalt, at de paagældende Jordbrugere ved paa en Maade næsten ikke, om de er købte eller solgte; og det har voldt nogen Fortræd, at vi, naar man kommer og spørger os, hvordan Vilkaarene er; maa svare: Ja, inden 10 Aar skal det tages op til Behandling, om I skal svare højere Rente eller ikke. Derfor er jeg meget glad ved, at man har foreslaaet denne Ændring, saaledes at man nu kan sige til dem: Den Rente skal I svare, en Rente af 6.000 Kr., det er slaaet fast i Fremtiden. Jeg forstod, ogsaa nu efter den højtærede Landbrugsministers Udtalelse, hvad jeg selvfølgelig ikke har været i Tvivl om, at det faar tilbagevirkende Kraft for de Brug, som allerede er oprettede.

Det er fremført særlig overfor dem, der kommer til at nyde godt af disse Love, at for dem gælder det om at økonomisere. Vi er vel alle sammen enige om, at det gælder i dette søm i alle andre Forhold, at man

bør økonomisere. Men hvad mener man nu med det, er det saadan i al Almindelighed? Det er saa let i al Almindelighed at tale om Sparsommelighed. Begge Ordførerne for Venstre har talt om Sparsommelighed, og det ærede Medlem, som talte i Dag, sagde blandt andet, at disse Folk skulde være sparsommelige, naar de indkøbte Møbler. Det er meget rigtigt, og jeg vil gerne være med til at opfordre til Sparsommelighed — selvfølgelig med en vis Maade —, men jeg vil ikke være med til ensidigt at foreholde de vordende Landbrugere, at de skal være sparsommelige, og kun overfor dem tale om Sparsommelighed. Jeg tror, det var bedre, om de ærede Medlemmer gjorde deres Indflydelse gældende, naar der til Tider er Tale om Personer, som sidder højere paa Samfundsstigen end netop de vordende Husmænd, hvis man virkelig mener noget alvorligt med, at der skal spares i Statshusholdningen. For jeg kan ikke rigtig se, paa hvilken Maade man skal økonomisere mere med Hensyn til at bygge de Hjem, der her er Tale om, end det allerede sker. Det er dog saaledes for de Hjemms Vedkommende, som jeg har haft Lejlighed til at se paa de Husmandsbrug, vi har oprettet, at jeg ikke kan skønne, at de er for store, at der er for megen Plads. Der er som Regel to smaa Stuer og et Sovekammer og et lille Gæsteværelse. Vi maa ikke glemme, at undertiden har disse Familier en Del Børn, og man vil vel ikke forlange, at hele Familien skal ligge i eet Kammer. Det skulde dog gerne være saaledes — det vil jeg gerne understrege —, at de vordende Landmænd, som kommer ud til disse Hjem, skulde være saaledes stillede, at de i nogen Maade kunde have Glæde af Hjemmet. Dette gælder ikke mindst Husmandskonerne. Naar man har færdedes en hel Del ude blandt disse Husmænd, kommer man til det Resultat, at en der noget, man maa beundre i vort Samfund, er det Husmandskvinden. Hun maa være saa at sige alle Vegne, hun maa være baade ude og inde; hun skal malke Køerne, skal undertiden ogsaa trække Køerne ud, hun skal passe Børnene og luge Roer. Jeg forstaaer ikke den megen Tale om, at man bygger for floti. Jeg vil gerne være med til at arbejde af al min Kraft paa, at vi skaber saadanne Boliger for disse Mennesker, at de dog kan have nogen Glæde af dem. Det er alligevel Betingelsen for, at man kan være glad ved et Hjem, at det er nogenlunde pænt og godt indrettet og ikke alt for knebent. Jeg har udtalt dette, fordi jeg ikke synes, det særlig er overfor disse Folk, man skal prædike